

Spreminjam navade, ne pa podnebja!

**Podnebne spremembe:
slovarček uporabnih izrazov**

maj 2005

Spreminjam navade, ne pa podnebja!
Podnebne spremembe: slovarček uporabnih izrazov

fokus
društvo za sonaraven razvoj

Cesta na Roglo 17c, 3214 Zreče
tel: 041 291091 ali 040 722149
info@focus-ngo.org
www.focus-ngo.org

Za pomoč pri pripravi publikacije se zahvaljujemo Andreju Kranjcu in Ingrid Drozg.

Slike na naslovnici (od leve proti desni): Zemlja: pogled iz vesolja. Kos ledu, ki se tali; E.&M. Pirotte. Posušeno pšenično polje s posledicami erozije v bližini Doebelna v Nemčiji; ©Greenpeace/Martin Jehnichen. Greenpeace pomaga pri postavitvi sončnih panelov na hiše v Dockolandsu; ©Greenpeace/Colin Beere.

Področje podnebnih sprememb je kompleksno, tako vsebinsko kot besedno. Nova spoznanja na področju spreminjanja podnebja, nastanek mednarodnih sporazumov in razvoj novih tehnologij so prinesli številne nove izraze. Tako je spremljanje pogovora strokovnjakov ali prebiranje literature s področja spreminjanja podnebja lahko izredno zapleteno, če poslušalec ali bralec ni seznanjen z vso terminologijo področja. Poleg tega je večina strokovne in poljudne literature o podnebnih spremembah še vedno na voljo zgolj v angleškem jeziku.

Zaradi navedenega se nam je zdelo smiselno, da najbolj uporabne izraze s področja spreminjanja podnebja zberemo, prevedemo in razložimo. Nastal je pričujoči slovarček. Namenjen je tako tistim, ki se s problemom podnebne spremembe šele začinjajo ukvarjati in potrebujejo razlago vseh pojmov, kakor tudi tistim, ki se s tem problemom že dlje časa ukvarjajo, vendar zaradi ustaljenosti angleških izrazov v pogovorih in literaturi še vedno težko najdejo ustrezen slovenski izraz za določen pojem.

Activities Implemented Jointly (AIJ) – Aktivnosti skupnega izvajanja AIJ je pilotni program testiranja projektnih mehanizmov za zmanjševanje emisij. V času pilotne faze je bilo moč izvajati projekte AIJ skozi partnerstvo med investitorjem iz razvite države na eni strani ter državo, ki investirani projekt gosti, na drugi. Glavni namen AIJ projektov je bil prenos tehnologije in pridobivanje izkušenj, medtem ko izmenjava ogljikovih kreditov (glej 'permit') med državami ni bila možna.

Adaptation – Prilagoditev Prilagoditev organizma ali populacije na novo ali spremenjeno okolje. Pojem prilagoditev se nanaša tudi na zavestne ali nezavestne odločitve ljudi, da bi se prilagodili podnebnim spremembam. Aktivnosti prilagoditve lahko izvajamo pred ali po nastanku podnebne spremembe.

Additionality – Dodatnost Emisijska zmanjšanja pri projektih JI – Joint Implementation in CDM – Clean Development Mechanism morajo biti dodatna tistemu zmanjšanju, ki bi nastalo tudi sicer. Omenjena zmanjšanja morajo dejansko obstajati in morajo biti merljiva.

Afforestation – Pogozdovanje Sajenje novih gozdov na ozemlju, ki v relativno nedavni preteklosti ni bilo pogozdeno.

Alternative Energy - Alternativna energija Energija, proizvedena iz nefosilnih goriv.

Anthropogenic emissions - Antropogene emisije Emisije TGP, ki nastanejo kot posledica človekovih dejavnosti. Te

aktivnosti so npr.: kurjenje fosilnih goriv za pridobivanje energije, krčenje gozdov in spremembe namembnosti uporabe zemlje.

Annex I Countries - Države aneksa I Aneks I Okvirne konvencije Združenih Narodov o spremembi podnebja (glej UNFCCC) vključuje 36 razvitih držav in držav v tranziciji (glej Countries with Economies in Transition). Njihove odgovornosti pod Konvencijo so različne, vse pa vključujejo obvezo, da bodo zmanjšale ali omejile svoje emisije toplogrednih plinov glede na emisije v izhodiščnem letu. Slovenija je država Aneksa I.

Annex II Countries - Države aneksa II Aneks II Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja vključuje večino držav članic OECD (Organization for Economic Cooperation and Development). Slovenija ni članica Aneksa II.

Annex B Countries - Države aneksa B Kjotski protokol v Aneksu B opredeljuje tiste razvite države, ki so se zavezale zmanjšati ali omejiti svoje emisije toplogrednih plinov, vključujoč države OECD, ter države srednje in vzhodne Evrope. Slovenija je država Aneksa B.

Aneks I ali Aneks B - Države aneksa I ali države aneksa B V praksi skoraj ni razlike med Aneksom I Konvencije in Aneksom B Protokola. Pogosto se ju uporablja kot sinonima. Belorusija in Turčija sta v Aneksu I in ne v Aneksu B.

ARD Activities (A-afforestation, R- reforestation, D-deforestation) - ARD aktivnosti (A- pogozdovanje, R- ponovno ogozdovanje, D – krčenje gozdov) To so tri vrste aktivnosti na področju gozdarstva, ki jih opredeljuje člen 3.3 Kjotskega protokola. Neto spremembe emisij, ki izhajajo iz teh aktivnosti, lahko pogodbenice uporabijo za doseganje svojih obveznosti zmanjševanja emisij TGP v prvem ciljnem obdobju (v drugem ciljnem obdobju so obvezne).

Assigned Amount AA - Dodeljena količina Količina emisij toplogrednih plinov, ki jih lahko država Aneksa B Protokola izpusti v zrak v prvem ciljnem obdobju 2008 – 2012 (Kjotski protokol, člen 3.7). Dodeljena količina podjetju je količina emisij, ki jih lahko podjetje države Aneksa B izpusti v zrak v istem ciljnem obdobju.

Assigned Amount Unit AAU - Enota dodeljene količine Enota je izražena kot ena metrična tona CO₂ ekvivalenta. Države imajo različne dodeljene količine in z njimi lahko poslujejo v shemi trgovanja z emisijami (glej 'Emission Trading'), kar je skladno s 17. členom Kjotskega protokola.

Atmosphere – Ozračje, atmosfera Plast plinov, ki obkroža Zemljo. Zemeljsko ozračje je sestavljeno iz 79 % dušika, 20.9 % kisika, 0.036 % ogljikovega dioksida ter iz manjših količin drugih plinov.

Banking – Skladiščenje Hranjenje emisijskih kreditov z namenom, da bi jih uporabili v kasnejših letih poslovanja (Kjotski protokol, člena 3.13 in 12.10). Podjetje lahko izbira ali bo presežek kreditov prodalo ali skladiščilo.

Baseline - Izhodišče Baseline emissions: izhodiščne emisije. Base year: izhodiščno leto.

Baseline scenario - Izhodiščni scenarij Pričakovane emisije v primeru, da aktivnosti za zmanjšanje emisij ne bi bile implementirane.

Biofuel – Biogorivo Gorivo proizvedeno iz suhih organskih snovi ali iz vnetljivega rastlinskega olja.

Biomass – Biomasa Suha organska snov, ki vsebuje energijo živih organizmov. Biomasa je lahko uporabljena za gorivo neposredno: s kurjenjem lesa, ali posredno: s fermentacijo v alkohol (sladkor) ali z izvlečkom gorljivih rastlinskih olj (soja).

Borrowing – Izposojanje Izposoja emisijskih dovoljenj oz. kuponov (glej 'Emission Allowances') prihodnjih let. Kjotski protokol ne dovoljuje izposojanja emisijskih enot iz prihodnjih obdobj (po letu 2012) za izpolnitev obveznosti prvega ciljnega obdobja (2008 – 2012). Protokol dovoljuje le prenašanje presežnih enot (glej 'banking').

Bubble – Balon Izraz se uporablja za EU balon: Evropska unija ima po Kjotskem protokolu skupno obvezo zmanjšati svoje emisije za 8 %. Znotraj balona imajo države različne obveznosti; nekatere morajo svoje emisije zmanjšati tudi do 21 %, druge pa si na ta račun lahko privoščijo celo povečanje svojih emisij. Pomembno je, da skupno dosežejo 8 % zmanjšanje.

Business as Usual Scenario BAU - Scenarij poslovanje-kot-ponavadi Projekcije bodočih emisij brez izvajanja posebnih ukrepov za njihovo zmanjšanje.

Cap and Trade - Trgovanje s pokrovom Trgovanje s pokrovom je sistem, v katerem so emisije subjektov, ki nastopajo v trgovanju, omejene, med seboj pa lahko trgujejo s presežki zmanjšanja emisij. Najbolj znan tak primer je ameriški sistem Acid Rain v okviru Clean Air Act, kjer trgujejo z emisijami SO₂. Od začetka leta 2005 obstaja takšen sistem tudi v EU, in sicer za trgovanje s CO₂.

Capacity Building - Gradnja lastnih zmogljivosti Proces konstruktivnega sodelovanja med različnimi državami za pomoč pri razvoju sposobnosti in spretnosti, ki so potrebne za doseg okolju prijaznega ekonomskega razvoja. Proces se poslužuje modernih tehnologij in managerskega sistema privatnega sektorja, v kombinaciji s komponentami delovne sile in primernimi zakoni ter predpisi. Evropska Unija pomaga Sloveniji pri izgradnji njenih kapacitet.

Carbon Dioxide Equivalent CO₂e - Ekvivalent ogljikovega dioksida Količina nekega toplogrednega plina, izražena s količino (v tonah) CO₂, ki ima enak toplogredni učinek. Faktor pretvorbe se imenuje faktor segrevanja ozračja.

Carbon Intensity - Intenzivnost ogljika Količina emisij ogljikovega dioksida na enoto energije ali na enoto ekonomskega proizvoda.

Carbon Sequestration - Sekvestracija ogljika Odvzemanje CO₂ iz ozračja, pretežno s pomočjo gozdov in drugih rastlin, oceanov in prsti.

Carbon Tax - CO₂ taksa Davek na emisije CO₂. Višina davka je odvisna od vsebnosti ogljika v gorivu.

Certification – Potrditev Proces, v katerem neodvisno telo izda pisno zagotovilo, da je bilo doseženo zmanjšanje emisij. V primeru projektov CDM – Clean Development Mechanism – certifikacija pomeni tudi zagotovilo, da so bila zmanjšanja emisij toplogrednih plinov dosežena v skladu z načelom sonaravnega razvoja.

Certified Emission Reduction CER - Potrjeno zmanjšanje emisij Termin za enote emisijskih zmanjšanj, ki so nastala s projekti CDM – Clean Development Mechanism.

Clean Development Mechanism CDM - Mehanizem čistega razvoja Mehanizem čistega razvoja je mehanizem za projektne aktivnosti zmanjševanja emisij v državah v razvoju. Namen projektov CDM je pomagati nerazvitim državam doseči trajnostni razvoj (glej 'Sustainable development'), hkrati pa omogočiti državam Aneksa I doseči zastavljene cilje zmanjšanja emisij.

CDM Executive Board EB - Izvršni odbor za CDM Odbor, ki bo nadzoroval projekte CDM – Clean Development Mechanism pod okriljem COP/MOP. Pripravil bo tudi dodatne predloge, procedure in različice projektov CDM.

Climate - Podnebje Povprečno stanje vremena, vključujoč njegovo spremenljivost na različnih geografskih področjih.

Climate Change CC - Sprememba podnebja Sprememba podnebja, ki jo povzročijo naravni ali antropogeni dejavniki ali kombinacija obojih.

Climate Feedbacks - Podnebni povratni učinki Interakcija toplogrednih plinov in pomembnih podnebnih mehanizmov, kot so: rastlinstvo, voda, led, oblaki in oceani. Takšne interakcije lahko povečajo, zmanjšajo ali nevtralizirajo toplogredni učinek, ki ga je povzročila povečana koncentracija toplogrednih plinov.

Climate Models - Klimatski modeli Kompleksni računalniški programi, ki matematično simulirajo svetovno podnebje. Osnovani so na matematičnih enačbah, s katerimi se skuša predstaviti fizikalne procese, ki vladajo sistemu zemeljskega ozračja.

Cogeneration – Soproizvodnja Soproizvodnja toplote in električne energije (krajše: soproizvodnja ali kogeneracija) je proces istočasnega pretvarjanja energije goriva v toploto in električno energijo in izraba obeh.

Combined Cycle - Kombinirani cikel Proizvodnja elektrike, kjer se odpadna toplota, ki nastaja v generatorju plinske turbine, uporablja za ogrevanje vode v kotlu, ki poganja generator parne turbine; povečuje učinkovitost.

Commitment period - Ciljno obdobje Obdobje, v katerem so se države Aneksa B Kjotskega protokola zavezale zmanjšati svoje emisije toplogrednih plinov za določen odstotek. Prvo ciljno obdobje je obdobje: 2008 – 2012.

COP (Conference of the Parties) / MOP (Meeting of the Parties) - COP (Konferenca držav pogodbenic Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja) / MOP (Države pogodbenice KP) COP je vrhovno telo Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja (glej 'UNFCCC'). Vključuje več kot 170 držav, ki so Konvencijo ratificirale. Prvo zasedanje je bilo leta 1995 v Berlinu, od takrat se zasedanje organizira vsako leto. Naloga COP je pospeševati in ocenjevati izvajanje Konvencije.

Countries with Economies in Transition EIT - Države v tranziciji Države, ki so v prehodu iz planskega v tržno gospodarstvo, torej države srednje in vzhodne Evrope ter republike bivše Sovjetske Zveze.

Deforestation - Krčenje gozdov Odstranjevanje gozdov s sečnjo ali požigom, z namenom pridobitve zemljišča bodisi za kmetijsko obdelavo, za stanovanjska ali industrijska gradbišča, ceste bodisi za pridobivanje gradbenih materialov ali goriva.

Desertification - Dezertifikacija (širjenje puščav) Uničevanje rastlinja na površini, predvsem na nerodovitnih ali delno nerodovitnih površinah, ki mejijo na puščave.

Emissions – Emisije (po UNFCCC) Izpuščanje toplogrednih plinov ter drugih onesnaževal v ozračje nad določenim območjem in v določenem obdobju. Emisije se lahko izpusti tudi v vodo (ocean).

Emission Allowance - Emisijski kupon En emisijski kupon je enak eni enoti ekvivalenta CO₂.

Emission Cap - Emisijski pokrov Največja količina plinov, ki jih sme nek subjekt emitirati v določenem obdobju. Kjotski protokol določa zgornje meje emisij TGP držav podpisnic Aneksa B.

Emission Reduction Unit (ERU) - Enota zmanjšanja emisij Enote zmanjšanja emisij, ki so posledica izvajanja projektov JI.

Emission Trading - Trgovanje z emisijami Mehanizem, ki ga je uvedel Kjotski protokol in omogoča poslovanje s presežkom emisijskih dovoljenj oziroma kreditov.

Flexible Mechanisms - Fleksibilni (prožni) mehanizmi To so trije mehanizmi Kjotskega protokola za medsebojno sodelovanje: JI (glej Joint Implementation), CDM (glej Clean Development Mechanism) ter mednarodno trgovanje z emisijami (glej Emission Trading).

Fossil Fuel - Fosilno gorivo Gorivo, ki vsebuje ogljik, predvsem premog, nafta in zemeljski plin.

Fuel Switch - Zamenjava goriv Zamenjava enega goriva z drugim z namenom zmanjšanja emisij CO₂. Primer: elektro podjetje preide s premoga na zemeljski plin.

Global Environment Facility (GEF) - Svetovni sklad za okolje Skupen program financiranja, ustanovljen s strani razvitih držav, predvsem za pomoč državam v razvoju in v tranziciji za doseg njihovih obveznosti, ki izhajajo iz različnih mednarodnih okoljskih pogodb. GEF služi kot prehodni finančni mehanizem Okvirne konvencije ZN o spremembi podnebja, predvsem za kritje stroškov poročanja držav, ki niso podpisnice Konvencije. Zagotavlja sredstva za pomoč razvoju nerazvitih držav pri okoljskih projektih.

Global Warming - Globalno segrevanje Porast povprečne temperature površja Zemlje, kar gre pripisati povečani koncentraciji toplogrednih plinov povezanih z aktivnostmi človeka: izgorevanje fosilnih goriv, kurjenje biomase, sečnja gozdov itd.

Global Warming Potential (GWP) - Faktor segrevanja ozračja Je indeks, ki za vsak toplogredni plin (glede na njegovo življensko dobo) kaže prispevek ene tone tega plina h globalnemu segrevanju v primerjavi z eno tono CO₂. GWP za CO₂ je 1, za metan 21, za didušikov oksid 310, za SF₆ 23900.

Grandfathering – Dedovanje Brezplačna razdelitev dovoljenj za emitiranje toplogrednih plinov, navadno glede na pretekle emisije (izbere se neko izhodiščno leto oz. obdobje v preteklosti).

Greenhouse Effect - Učinek tople grede Učinek, pri katerem toplogredni plini dovolijo sončnim žarkom prehod skozi zemeljsko ozračje, deloma pa zadržijo infrardeče sevanje zemeljskega površja in ga vrnejo nazaj.

Greenhouse gas (GHG) - Toplogredni plin (TGP) Katerikoli plin, ki absorbira in ponovno izseva infrardeče sevanje. Kjotski protokol izpostavlja ogljikov dioksid (CO₂), metan (CH₄), didušikov oksid (N₂O), fluorirane ogljikovodike (HFCs), prefluorirane ogljikovodike (PFCs) in žveplov heksafluorid (SF₆).

Group of 77 and China (G77/China) - Skupina 77-ih in Kitajska 133 držav v razvoju, ki skupno nastopajo na pogajanjih, ki se tikajo podnebja. Skupina je bila ustanovljena leta 1967.

Host country - Država gostiteljica Država, ki gosti projekt CDM in/ali JI.

Hot Air - Vroči zrak Presežek emisijskih dovoljenj, ki je nastal zaradi gospodarskega zloma ali zaradi znižanja proizvodnje, kar ni nujno posledica truda za zmanjšanje emisij.

International Emission Trading (IET) - Mednarodno trgovanje z emisijami Glej 'Emission Trading'.

Joint implementation (JI) - Skupno izvajanje (SI) SI – skupno izvajanje, 6. člen Kjotskega protokola. SI se nanaša na projekte, ki imajo za posledico zmanjšanje emisij toplogrednih plinov, ki ga brez njih ne bi bilo, in se izvajajo med dvema državama aneksa I. V projektih SI nastajajo ERU-ji.

Kyoto Mechanisms - Kjotski mehanizmi Glej 'Flexible mechanisms'.

Kyoto Protocol (KP) - Kjotski protokol Kjotski protokol, mednarodni pravni instrument, ki se nanaša na podnebne spremembe, in vsebuje obveze držav Aneksa I, ki se zavezujejo k zmanjšanju emisij toplogrednih plinov.

LULUCF – Land-use, Land-use Change and Forestry - Raba zemljišč, sprememba rabe zemljišč in gozdarstvo Dejavnosti človeka, ki lahko pripomorejo k odstranjevanju emisij toplogrednih plinov iz ozračja, lahko pa emisije tudi povzročajo.

Leakage – Puščanje Neto sprememba antropogenih emisij TPG plinov, ki se zgodi nenačrtovano izven meja projekta, in se jo v nekaterih primerih lahko oceni oz. meri, izračuna ter doda k aktivnostim projekta.

Marginal Abatement Cost (MAC) - Mejni strošek zmanjšanja Mejni strošek zmanjšanja je tisti strošek, ki nastane pri vsaki nadaljni enoti zmanjšanja emisij.

Methane (CH₄) – Metan Eden izmed toplogrednih plinov, ki jih obravnava Kjotski protokol in se v ozračju obdrži relativno kratek čas (10 do 12 let). Viri metana: odlagališča odpadkov, premogovniki, živina, riževa polja, ...

National Action Plan - Državni akcijski načrt Načrt, ki je predložen konferenci pogodbenic s strani vseh pogodbenic, s katerimi so začrtani koraki, ki so jih sprejele za zmanjševanje njihovih antropogenih emisij TGP.

Predložitev programov je predpogoj za sodelovanje v Okvirni konvenciji ZN o spremembi podnebja. Na ta način so države podpisnice primorane k rednemu poročanju o napredku na konferenci pogodbenic. Nacionalni akcijski plan je del nacionalnega poročila, ki vsebuje nacionalni inventarij virov TGP in ponorov.

N₂O Nitrous Oxide – Didušikov oksid Eden izmed toplogrednih plinov, ki jih obravnava Kjotski protokol in nastane z izgorevanjem fosilnih goriv ter s proizvodnjo gnojil in v nekaterih drugih industrijskih procesih.

Party – Pogodbenica Država (ali regionalna ekonomsko integracijska organizacija, kot npr. EU), ki je ratificirala konvencijo ali protokol.

Permit – Dovoljenje Izraz se pogosto uporablja za enote Kjotskega protokola, s katerimi se lahko posluje (AAUs, ERUs ali CERs).

Policies and Measures (PAMs) - Politike in ukrepi Politike in ukrepi, ki jih sprejme in izvaja država za doseg svojih emisijskih ciljev. Nekateri možni politike in postopki so navedeni v Kjotskem protokolu.

Radiative Forcing - Sevalni prispevek Sprememba v ravnovesju med sončnim sevanjem, ki vstopa v ozračje, in izstopajočim infra-rdečim ter kratkovalovnim sevanjem. Brez sevalnega prispevka zaradi povečane koncentracije toplogrednih plinov bi bila ravnovesna temperatura na zemeljskem površju nižja. Dodatni TGP absorbirajo več

sevanja v ozračju ter ga ponovno oddajo, kar povzroča ogrevanje ozračja. V ravnovesju je energija vstopajočega sevanja enaka energiji izstopajočega.

Reforestation - Ponovno ogozdovanje Proces ponovnega sajenja dreves na ozemlju, na katerem so v relativno nedavni preteklosti gozdove krčili.

Removal unit (RMU) - Enota odvzema Nova ogljikova enota, ki so jo oblikovali na COP7 v Marakešu, in se nanaša na kredite, nastale zaradi odvzemanja CO₂ iz ozračja s ponori. Ena enota je enaka eni metrični toni CO₂ ekvivalenta. RMUs se nanašajo le na države aneksa I.

Renewables - Obnovljivi viri Viri energije, ki se v naravi nenehno obnovljajo.

Sequestration - Glej Carbon sequestration

Sink – Ponor Naravni ali umetni sistem, ki absorbira CO₂ iz ozračja ter ga shranjuje. Rastline in oceani absorbirajo CO₂, torej so ogljikovi ponori.

Source – Vir (po UNFCCC) Vsak proces ali aktivnost, ki povzroča sproščanje TGP ali njihovih predhodnikov v ozračje.

Supplementarity - Dopolnilnost Dopolnilnost je zahteva, ki izhaja iz Kjotskega protokola in določa, da morajo biti kjotski mehanizmi dopolnilni k domačim akcijam. Odraža zahtevo Evropske unije, da mora biti raba fleksibilnih mehanizmov, ki jih dopušča Kjotski protokol, omejena. Še vedno ni določeno, kako naj bi se suplementarnost razlagala.

Sustainable Development - Trajnostni razvoj / sonaraven razvoj Trajnostni/Sonaraven razvoj je tisti, ki zadovoljuje potrebe sedanosti, ne da bi ogrozil možnosti prihodnjih generacij, da zadovoljijo svoje potrebe.

UNFCCC - United Nations Framework Convention on Climate Change - Okvirna Konvencija Združenih Narodov o spremembi podnebja Pogodba, ki jo je leta 1992 podpisalo več kot 150 držav (Rio de Janeiro). Cilj pogodbe je ustalitev koncentracije toplogrednih plinov v ozračju na ravni, ki bi preprečila nevarne antropogene vplive na podnebje.

Uporabne informacije

Intergovernmental Panel on Climate Change www.ipcc.ch

United Nations Framework Convention on Climate Change www.unfccc.int

United Nations Environment Programme www.unep.org

UNEP/GRID-Arendal www.grida.no/climate

Climatewire (portal za podnebne novice) www.climatewire.org

Ministrstvo za okolje in prostor www.gov.si/mop

Agencija Republike Slovenije za okolje www.arso.si

Climate Action Network www.climatenetwork.org, www.climnet.org, www.cancee.org

Greenpeace www.greenpeace.org

WWF www.panda.org

Friends of the Earth www.foei.org, www.foeeurope.org

Slovenski E-Forum www.ljudmila.org/sef

Fokus društvo za sonaraven razvoj www.focus-ngo.org

Spreminjam navade, ne pa podnebja!
Podnebne spremembe: slovarček uporabnih izrazov

fokus

društvo za sonaraven razvoj

Cesta na Roglo 17c, 3214 Zreče
tel: 041 291091 ali 040 722149
info@fokus-ngo.org
www.fokus-ngo.org

